

'Monnikenwerk'

Met de beitel in de hand kozijnen op maat maken

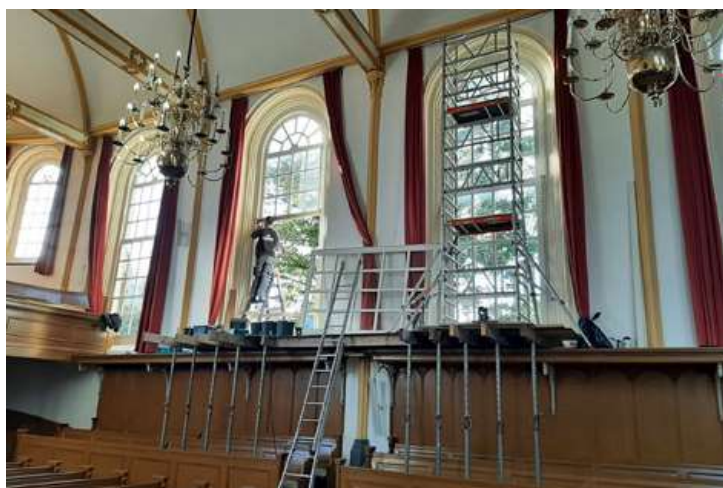

Wie bij de Sint-Catharinakerk in Goedereede gaat kijken, ziet als het goed is niet veel anders dan voorheen. “En dat is ook de bedoeling”, aldus Krijn Goudzwaard. Afgelopen najaar restaureerde hij samen met Jan-Arie Kot de kozijnen van het monumentale pand uit 1708. “Zeker die ramen met roedekruizen, dat komt bijna niet meer voor. Als mensen dan later zeggen ‘We zien geen verschil’, dan vind ik dat geweldig”.

Wie dichterbij kijkt, ziet wel degelijk dat de kwaliteit van de kozijnen enorm verbeterd is. Waar bij sommige exemplaren de originele oren nog in het metselwerk verankerd zaten, waren andere kozijnen al wel vaker onder handen genomen. En dat was volgens Jan-Arie nu niet zoals je het mag verwachten. “Sommige dorpels die erin zaten, bestonden uit vier stukken. En dan van verschillende soorten hout en met heel veel kit aan elkaar geplakt. Wij hebben dat weer in originele staat hersteld”.

Houtstructuur

Van origine bestaan de 4 meter hoge kerkkozijnen uit grenen. “Maar dat is in dit formaat niet meer te krijgen”. Krijn: “Voorheen zou je denken: dan pakken we wel Meranti, dat is lekker duurzaam. Maar het moet wel in het restauratieplaatje passen. Als je dat nu gaat aanpassen in hardhout, verander je heel de structuur en gaat het hout tegen elkaar werken”. Jan-Arie: “Daarom is het zo belangrijk dat je vooraf onderzoek doet bij dit soort klussen. We hebben nu gebruik gemaakt van Oregon Pine. Die houtsoort komt het best overeen met grenen”.

Waar Krijn zich vooral richt op het maken van de kozijnen in de werkplaats, zet Jan-Arie ze er meestal in op locatie. Maar eigenlijk doen ze heel veel samen. Krijn: "Vroeger kreeg je wel eens een briefje en daar moest je het maar mee maken. Nu gaan we samen inmeten en bekijken hoe we het gaan doen. Dan ben je veel meer betrokken en loop je veel minder tegen dingen aan dan dat je het werk allebei apart zou doen".

Flinke bui

En gelukkig kunnen de mannen goed met elkaar overweg. "Een tijdje terug waren we bezig met een raam van de kerk en zagen we het buiten donkerder worden", vertelt Jan-Arie. "Dan zet je even een tandje bij en ga je wat langer door, zodat het toch dicht is voor de regen". 5 minuten later kwam er een flinke bui. Lachend: "Dan is het wel fijn dat je dat allebei inziet. En niet

dat de ene gewoon ijskoud koffie gaat zitten drinken, omdat het nu eenmaal pauze is".

Dat je in de restauratietak niet ontkomt aan improviseren, is duidelijk. Zo staat de kerk middenin het dorp, waar je niet zomaar met de vrachtwagen kunt komen. "Dat maakt de opbouw van een steiger bijvoorbeeld best een puzzel", legt Jan-Arie uit. "Je moet de buizen

Lees verder op pagina 8 >>>

hier lopend het terrein op dragen en bovendien heeft het gebouw allemaal rondingen”.

Stempels tussen de banken

Krijn wijst daarnaast op de toegankelijkheid van een kerkgebouw. “Je kunt het hier niet afsluiten met allemaal hekken. ‘s Zondags en met een begrafenis of bruiloft is het pand natuurlijk open. Dan moet je ook zorgen dat alles netjes en bereikbaar blijft”.

Met een balklaag naar de muur toe, vastgezet met schroefstempels tussen de kerkbanken, was die toegankelijkheid soms best een uitdaging. “De muren lopen binnen natuurlijk ook nog allemaal schuin”, aldus Krijn. “Maar het is gelukt: op deze manier konden we platen op de balklaag leggen en veilig daarop onze steiger plaatsen. Het middenschip (de middelste partij banken - red.) kon sowieso in gebruik blijven”.

Inmiddels hebben de heren 6 kozijnen hersteld, variërend van alleen schilderwerk tot het vervangen van het complete raam. De overige 7 volgen begin aankomend jaar. Maar ook het stucwerk van de sierlijsten binnen is opnieuw aangeheeld én de voegen in de gevel zijn meteen aangepakt. “Dan ben je er toch en kun je erbij met de steiger”.

“Dat is het mooie hiervan, dit is écht vakwerk!”

Het is de mannen al met al goed afgegaan. Krijn: “Zoiets past echt bij ons. Dat je het nog met de beitel in de hand op maat moet maken, ja dat is prachtig”. Jan-Arie vervolgt: “Dan heb je bijvoorbeeld een profielering in het werk gefreesd die je vooraf goed hebt ingemeten, maar dan klopt er toch niet veel van, omdat het allemaal met de hand gemaakt is. Dus dan moet je het ter plaatse nog handmatig bijwerken tot het past”. Ze zijn het erover eens: “Dat is het mooie hiervan, dit is écht vakwerk!”

